पश्य दैवोपघाताद्धि भुजवीर्य्यव्यपाश्रयं । इमामवस्थां सम्प्राप्तमनिमित्तमिहाद्य मां ।
किन्तु नाद्यानुशोचामि तथात्मानं विनाशितं । यथा तु विपिने न्यस्तान् भ्रातॄन् राज्यपरिच्युतान् ।
हिमवांश्च सुदुर्गोऽयं यक्षराक्षससङ्कुलः । मां समुदीक्षमाणास्ते प्रपतिष्यन्ति विह्वलाः । १२४२५
विनष्टमथ मां श्रुत्वा भविष्यन्ति निरुद्यमाः । धर्म्मशीला मया ते हि बाध्यन्ते राज्यगृद्धिना ।
अथवा नार्ज्जुनो धीमान् विषादमुपयास्यति । सर्व्वास्त्रविदनाधृष्यो देवगन्धर्व्वराक्षसैः ।
समर्थः स महाबाहुरेकोऽपि सुमहाबलः । देवराजमपि स्थानात् प्रच्यावयितुमञ्जसा ।
किंपुनर्धृतराष्ट्रस्य पुत्रं दुर्द्यूतदेविनं । विदितं सर्व्वलोकस्य दम्भमोहपरायणं ।
मातरञ्चैव शोचामि कृपणां पुत्रगृद्धिनीं । याऽस्माकं नित्यमाशास्ते महत्त्वमधिकं परैः । १२४३०
तस्याः कथं त्वनाथाया मद्विनाशाद्भुजङ्गम । अफलास्ते भविष्यन्ति मयि सर्व्वे मनोरथाः ।
नकुलः सहदेवश्च यमौ च गुरुवर्त्तिनौ । महाबलसंगुप्तौ नित्यं पुरुषमानिनौ ।
भविष्यतो निरुत्साहौ भ्रष्टवीर्य्यपराक्रमौ । मद्विनाशात् परिद्यूनाविति मे वर्त्तते मतिः ।
एवंविधं बहु तदा विललाप वृकोदरः । भुजङ्गभोगसंरुद्धो नाशक्तश्च विचेष्टितुं ।
युधिष्ठिरस्तु कौन्तेयो बभूवास्वस्थचेतनः । अनिष्टदर्शनान् घोरानुत्पातान् परिचिन्तयन् । १२४३५
दारुणं ह्यशिवं नादं शिवा दक्षिणतः स्थिता । दीप्तायां दिशि विस्रस्ता रौति तस्याश्रमस्य ह ।
एकपक्षाक्षिचरणा वर्त्तिका घोरदर्शना । रक्तं वमन्ती ददृशे प्रत्यादित्यमभास्वरा ।
प्रववौ चानिलो रूक्षश्चण्डः शर्करकर्षणः । अपसव्यानि सर्व्वाणि मृगपक्षिरुतानि च ।
पृष्ठतो वायसः कृष्णो याहि याहीति शंसति । मुहुर्मुहुः स्फुरति च दक्षिणोऽस्य भुजस्तथा ।
हृदयं चरणश्चापि वामोऽस्य परिवर्त्तते । सव्यस्याक्ष्णो विकारश्चाप्यनिष्टः समपद्यत । १२४४०
धर्म्मराजोऽपि मेधावी मन्यमानो महद्भयं । द्रौपदीं परिपप्रच्छ क्व भीम इति भारत ।
शशंस तस्मै पाञ्चाली चिरयातं वृकोदरं । स प्रतस्थे महाबाहुर्धौम्येन सहितो नृप ।
द्रौपद्या रक्षणं कार्य्यमित्युवाच धनञ्जयं । नकुलं सहदेवञ्च व्यादिदेश द्विजान् प्रति ।
स तस्य पदमुद्दीक्ष्य तस्मादेवाश्रमात् प्रभुः । मृगयामास कौन्तेयो भीमसेनं महावने ।
स प्राचीं दिशमास्थाय महतो गजयूथपान् । ददर्श पृथिवीं चिह्नैर्भीमस्य परिचिह्नितां । १२४४५
ततो मृगसहस्राणि मृगेन्द्राणां शतानि च । पतितानि वने दृष्ट्वा मार्गं तस्याविशन्नृपः ।
धावतस्तस्य वीरस्य मृगार्थं वातरंहसः । ऊरुवातविनिर्भग्ना द्रुमा व्यावर्त्तिताः पथि ।
स गत्वा तैस्तदा चिह्नैर्ददर्श गिरिगह्वरे । रूक्षमारुतभूयिष्ठे निष्पत्रद्रुमसङ्कुले ।
दूरिणे निर्ज्जले देशे कण्टकिद्रुमसङ्कुले । अश्मस्थाणुक्षुपाकीर्णे सुदुर्गे विषमोत्कटे । गृहीतं भुजगेन्द्रेण निश्चेष्टमनुजन्मदा ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि आजगरपर्व्वणि युधिष्ठिरभीमदर्शने एकोनाशीत्यधिकशततोऽध्यायः ॥ १७९ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ युधिष्ठिरस्तमासाद्य सर्पभोगेन वेष्टितं । दयितं भ्रातरं धीमानिदं वचनमब्रवीत् । १२४५०
कुन्तीमातः कथमिमामापदं त्वमवाप्तवान् । कश्चायं पर्व्वताभोगप्रतिमः पन्नगोत्तमः ।